

**ПОДАТКОВА РЕФОРМА:
ЗМІНИ 2021 РОКУ ТА
ПОДАТКОВА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

GOLAW

КЛЮЧОВІ ЗМІНИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

**ЗАКОН № 466-IX та
ЗАКОН № 1117-IX (проект № 4065)**

ПОСТІЙНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

З 01.01.2021 набули чинності положення щодо розширення визначення та нових ознак постійного представництва (ст. 14.1. 193 Податкового кодексу)

б) надання послуг нерезидентом, у тому числі консультаційних, через співробітників, найнятих ним для таких цілей, **якщо така діяльність провадиться** (в рамках одного проекту або проекту, що пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду або періодів, загальна тривалість яких становить **більш як 183 дні у будь-якому 12-місячному періоді**

в) осіб, які на підставі договору, іншого правочину або **фактично мають та звичайно реалізують повноваження** вести **переговори щодо суттєвих умов правочинів**, внаслідок чого нерезидентом укладаються договори (контракти) без суттєвої зміни таких умов, та/або укладати договори (контракти) від імені нерезидента, у разі, якщо зазначена діяльність здійснюється особою **в інтересах, за рахунок та/або на користь виключно одного нерезидента та/або пов'язаних із ним осіб – нерезидентів**

г) осіб, які на підставі договору, іншого правочину або **фактично мають і звичайно реалізують повноваження** утримувати (зберігати) запаси (товари), що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка запасів (товарів) від імені нерезидента, крім резидентів - утримувачів складу тимчасового зберігання або митного складу

Ознаки наявності фактичних повноважень у особи діяти від імені / в інтересах нерезидента:

- надання нерезидентом обов'язкових до виконання вказівок та їх виконання особою
- наявність в особи та використання нею електронної адреси корпоративної електронної пошти нерезидента та/або його пов'язаних осіб
- реалізація особою права володіння або розпорядження запасами (товарами) чи іншими активами нерезидента в Україні
- наявність в особи приміщень, орендованих від власного імені для зберігання майна нерезидента, або для інших цілей, визначених нерезидентом

На що наразі орієнтуватись щодо практичного застосування та тлумачення нових норм?

COMMENTARIES ON THE ARTICLES OF THE MODEL TAX CONVENTION OECD

Постанови Верховного Суду від 12 лютого 2020 року у справі №160/1061/19, від 16 березня 2020 року у справі №826/7675/18:

«Основою для розробки переважної більшості міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування є Модельна конвенція Організації економічного співробітництва та розвитку (надалі також - ОЕСР) щодо податків на доходи і капітал (надалі також - Модельна конвенція). Модельна конвенція ОЕСР становить джерело уніфікованих рішень щодо найбільш поширених питань, які виникають у сфері міжнародного оподаткування та усунення подвійного оподаткування.

Для вирішення цієї справи Суд вважає за необхідне використання також і положень Коментарів ОЕСР до Модельної конвенції»

Нові правила оподаткування постійних представництв

Постійне представництво визначає обсяг оподатковуваного прибутку, отриманого протягом звітного (податкового) періоду, **відповідно до принципу «витягнутої руки»**

Оподатковуваний прибуток постійного представництва має відповідати прибутку незалежного підприємства, що здійснює таку саму або аналогічну діяльність у таких самих або аналогічних умовах і діє в повній незалежності від нерезидента, постійним представництвом якого воно є

Обсяг оподатковуваного прибутку постійного представництва розраховується відповідно до положень статті 39 Податкового кодексу

(ІПК від 01.07.2020 №2626/6/99-00-05-05-02-06/ІПК
ІПК від 08.07.2020 №2754/6/99-00-05-02-06/ІПК)

Що робити з вже поданими звітами з урахуванням «відстрочення» дії нових положень?

ЛИСТ ДПС УКРАЇНИ ВІД 27.01.2021 №2367/7/99-00-21-02-01-07

Постійні представництва нерезидентів, у яких об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств за звітний період – **2020 рік** визначатиметься на підставі складення окремого балансу фінансово-господарської діяльності або шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7, **можуть використовувати форми відповідних розрахунків, які були затверджені наказом Міністерства фінансів від 13.06.2016 № 544**

Постійні представництва нерезидентів **не зобов'язані у зв'язку із набуттям чинності Законом №1117-IX подавати уточнюючі декларації (розрахунки)** за звітні періоди – півріччя та або три квартали 2020 року, у разі якщо податкова звітність за такі періоди складена відповідно до редакції Податкового кодексу, що діяла на момент такого складання

ОБЛІК НЕРЕЗИДЕНТІВ

Хто має стати на податковий облік?

Нерезиденти (іноземні компанії, організації), які здійснюють господарську діяльність на території України та/або які до набрання чинності Законом №466-IX належно акредитували (zareєстрували, легалізували) на території України відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва, і станом на 1 січня 2021 року не перебувають на обліку в контролюючих органах, зобов'язані протягом трьох місяців подати до контролюючих органів документи для взяття їх на облік у порядку, встановленому Податковим кодексом

Тобто такі нерезиденти мають стати на податковий облік до 31.03.2021 (включно)

Постійні представництва залишаються платниками податків до реєстрації як платники податків відповідних нерезидентів

Які наслідки невиконання такого обов'язку нерезидентом?

- з **1 липня 2021 року** може бути призначена податкова **перевірка**

Наразі на погодженні проект Порядку проведення перевірки діяльності нерезидента через відокремлені підрозділи, у тому числі постійне представництво в Україні, без взяття на облік у контролюючому органі

- може бути застосовано **арешт майна**
якщо актом перевірки підтвердиться, нерезидент розпочинає та/або здійснює господарську діяльність через постійне представництво на території України без взяття на податковий облік
- накладення штрафу на нерезидента в розмірі **100 000 гривень**

ІНШІ ПІДСТАВИ ОБЛІКУ НЕРЕЗИДЕНТІВ

Які нерезиденти **(іноземні юридичні компанії, організації)** мають стати на податковий облік в Україні?

- здійснюють в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва, або
- придбавають нерухоме майно або отримують майнові права на таке майно в Україні, або
- відкривають рахунки в банках України, або
- набувають право власності на інвестиційний актив в іншого нерезидента, який не має постійного представництва в Україні

Постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 року №1054 затверджено порядок та форму повідомлення нерезидентів про взяття на облік як платників податків

Строки подання заяви нерезидентом про взяття на облік:

- **10 днів після акредитації** на території України відокремленого підрозділу - до контролюючого органу за місцезнаходженням відокремленого підрозділу
- **до придбання** нерухомого майна або отримання майнових прав на таке майно в Україні - до контролюючого органу за місцезнаходженням нерухомого майна
- **до відкриття** рахунку в Україні - до контролюючого органу за місцезнаходженням установи (відділення) банку, в якому відкривається рахунок
- **до дати здійснення першої оплати** за інвестиційний актив, що придбавається - до контролюючого органу за місцезнаходженням української юридичної особи, акції, корпоративні права якої формують вартість інвестиційного активу, що є предметом такого правочину

ОПОСЕРЕДКОВАНІЙ ПРОДАЖ НЕРУХОМОСТІ

Які обов'язки покупця інвестиційного активу?

Нерезидент покупець зобов'язаний:

- **Стати на облік у контролюючому органі** за місцезнаходженням української юридичної особи, корпоративні права якої формують вартість інвестиційного активу, що є предметом такого правочину. На облік необхідно встати не пізніше дати здійснення першої оплати за інвестиційний актив, що придбавається
- **Утримати податок на репатріацію в розмірі 15 %** за рахунок нерезидента продавця, якщо інша ставка не передбачена Міжнародним договором, згода на укладання якого надана Україною з прибутку нерезидента продавця

Як визначається прибуток нерезидента продавця ?

Прибуток від відчуження інвестиційного активу **визначається як позитивна різниця** між доходом, отриманим від його продажу, та документально підтвердженими витратами на придбання такого активу.

Якщо на вимогу особи, яка є відповідальною за сплату податку з прибутку від здійснення такої операції, нерезидент, який відчужує інвестиційний актив, не надає документи, що підтверджують витрати на придбання такого активу, **базою оподаткування податком на такий прибуток є вартість операції з відчуження інвестиційного активу**

КОНСТРУКТИВНІ ДИВІДЕНДИ

Розширено визначення дивідендів – конструктивні дивіденди:

- **суми доходів у вигляді платежів за цінні папери** (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента – пов'язаної особи, нерезидента, зареєстрованого у низькоподатковій юрисдикції, або нерезидента особливої ОПФ, **у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»**
- **сума зниження вартості** товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту, зазначеному вище, **у контрольованих операціях порівняно із сумою, яка відповідає принципу «витягнутої руки»**
- **вартість товарів** (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента, зазначеного вище, **у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»**

-
- **платіж у грошовій чи негрошовій формі**, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) **у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини)**
 - **виплата в грошовій або негрошовій формі**, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника - нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського товариства або іншої аналогічної операції між юридичною особою та її учасником, **у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи**

Які наслідки виплати конструктивних дивідендів?

Резидент, що виплачує конструктивні дивіденди у сумі, що перевищує суму, що відповідає принципу «витягнутої руки», або виплачує інші доходи, прирівняні до дивідендів, такий **має утримати з суми такого перевищення та з таких інших доходів податок на доходи нерезидента за ставкою в розмірі 15 відсотків** (якщо інша ставка не встановлена міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України)

Такий податок має бути сплачений до граничної дати подання звіту про контрольовані операції за відповідний звітний (податковий) рік

ПРАВИЛО ТОНКОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ

Нове правило тонкої капіталізації (п. 140.2 ст. 140 Податкового кодексу):

- додатково уточнено, що правило застосовується щодо процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли **за операціями з нерезидентами**
- доповнено, що **коригування не здійснюються щодо:**
 - суми процентів, що нараховані на користь міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунітетом за кредитами (позиками), отриманими суб'єктами господарювання та виконання яких забезпечено державними або місцевими гарантіями
 - суми процентів, що нараховані на користь іноземних банків

Роз'яснення щодо правила тонкої капіталізації

Узагальнююча податкова консультація щодо застосування окремих положень п. 14.1.159 та п 140.2 ПК України, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 19.01.2021 № 22

У положенні: «Норми цього пункту не застосовуються до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю», йде мова про дві окремі групи суб'єктів господарювання:

- фінансові установи
- компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю

ДІЛОВА МЕТА

Уточнено застосування розумної економічної причини (ділової мети):

Розумна економічна причина (ділова мета) - причина, яка може бути наявна лише за умови, що платник податків має намір одержати економічний ефект у результаті господарської діяльності

Вважається, що **операція, здійснена з нерезидентами, не має розумної економічної причини (ділової мети), якщо:**

- головною ціллю або однією з головних цілей операції є несплата (неповна сплата) суми податків та/або зменшення обсягу оподаткованого прибутку платника податків
- у зіставних умовах особа не була б готова придбати (продати) такі товари, роботи (послуги), нематеріальні активи, інші предмети господарських операцій, відмінні від товарів, у непов'язаних осіб

До яких операцій застосовується?

з 23.05.2020 по 31.12.2020

Всі операції з нерезидентами:
не можна віднести на витрати операції з
нерезидентами, якщо такі операції не мають
ділової мети

з 01.01.2021 по 31.12.2021

Застосовується для цілей ТЦО, в тому числі
при доведенні обставин, що свідчать про
відсутність ділової мети, у випадках,
визначених п. 140.5 ст. 140 Податкового
кодексу, які передбачають застосування
відповідних положень статті 39

з 01.01.2022

Застосовується для цілей ТЦО, в тому числі при доведенні обставин, що свідчать про відсутність ділової мети, у випадках, визначених п. 140.5 ст. 140 Податкового кодексу, які передбачають застосування відповідних положень статті 39

Не можна віднести на витрати:

- операції **з придбання та реалізації товарів**, робіт, послуг (крім контрольованих операцій) нерезидентам, зареєстрованим у низькоподаткових юрисдикціях, або особливої ОПФ, якщо такі операції не мають ділової мети
- витрати **по нарахуванню роялті** (крім контрольованих операцій) на користь нерезидента, якщо такі операції не мають ділової мети

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ

Набуття всіх положень щодо КІК відстрочено до 1 січня 2022 року

Встановлено, що:

- першим звітним (податковим) роком для звіту про КІК є **2022 рік**, звітувати можливо **при поданні декларації за 2023 рік**
- **для 2022-2023 років** контролюючою особою є особа, яка володіє часткою в іноземній юридичній особі **у розмірі 25% і більше** (з 2024 більше ніж 10%) за умови, що декілька фізичних осіб та/або юридичних осіб - резидентів України володіють частками, розмір яких у сукупності становить 50% і більше відсотків
- окремі особливості при розрахунку скоригованого прибутку КІК застосовуються щодо звітних періодів, що розпочинаються **з 01.01.2023**

-
- штрафні санкції та пеня за порушення вимог до визначення та обчислення прибутку KIK **не застосовуються за результатами 2022-2023 років**
 - **за результатами 2022-2023 років не застосовується адміністративна та кримінальна відповідальність за будь-які порушення**, пов'язані із застосуванням норм щодо KIK
 - інформація та/або документи, отримані контролюючим органом за результатами 2022-2023 років:
 - є інформацією з обмеженим доступом, що не може бути витребувана та/або передана правоохоронним органам
 - не може вважатися доказами у кримінальному провадженні

ІНШІ ПРИЄМНІ ЗМІНИ

Скасовано норму, яка збільшувала до 7 років (2555 днів) строк, що може перевірятися під час перевірки податкових зобов'язань податкових агентів з ПДФО та ВС при виплаті заробітної плати інших виплат і винагород, які виплачуються, фізичній особі у зв'язку з трудовими відносинами

Тобто період, що може перевірятися, знову становить 3 роки

ІНШІ ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ У СФЕРІ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ

ЗАКОНОПРОЕКТ № 4101-д

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

КОНЦЕПЦІЯ ВИНИ

Фінансова відповідальність та вина

Особа може бути притягнута до фінансової відповідальності за вчинення податкового правопорушення **за умови наявності в її діянні вини**, крім випадків, передбачених Податковим кодексом

Постанова Верховного Суду від 12 лютого 2019 року у справі №802/2253/16-а:

«В межах спірних правовідносин суди попередніх інстанцій встановили, що неналежне виконання вимог податкового законодавства стосовно своєчасної реєстрації позивачем податкових накладних відбулось не з вини останнього, що виключає протиправність діянь платника податку, та як наслідок, притягнення його до відповідальності

Відсутність вини платника податків, як необхідної складової податкового правопорушення, обумовила протиправність застосування штрафних (фінансових) санкцій спірним податковим повідомленням-рішенням»

Ознаки наявності вини

Особа вважається винною у вчиненні правопорушення, якщо буде встановлено, що вона **мала можливість** для дотримання правил та норм, за порушення яких передбачена відповідальність, **проте не вжила достатніх заходів щодо їх дотримання**

Вжиті платником податків заходи **вважаються достатніми, якщо** контролюючий орган не доведе, що платник податків діяв:

- нерозумно
- недобросовісно
- без належної обачності

Судова практика: поняття «добросовісний платник»

Постанови Верховного Суду від 17.01.2018 у справі №826/1244/13-а, від 04.06.2020 у справі №440/2019/19:

*«Поняття **«добросовісний платник»**, яке вживається у сфері податкових правовідносин, **не передбачає виникнення у платника додаткового обов'язку з контролю за дотриманням його постачальниками правил оподаткування та податкового законодавства**, а тому можливі порушення податкового законодавства з боку контрагента-постачальника, за відсутності доказів протиправної змови учасників операцій з метою отримання позивачем (покупцем) необґрунтованої податкової вигоди, не є безумовною підставою для висновку про порушення саме покупцем вимог податкового законодавства та позбавлення його права сформованих податкових вигод за фактично вчиненою операцією»*

Судова практика: поняття «належна обачність»

Постанови Верховного Суду від 22.05.2020 у справі №810/1379/16, від 05.05.2020 у справі №826/14426/16:

*«Підприємницька діяльність здійснюється суб`єктом господарювання на власний ризик, а відтак у господарських правовідносинах **учасники господарського обороту повинні проявляти розумну обачливість**, адже наслідки вибору недобросовісного контрагента покладається на таких учасників*

*Так, належна податкова обачність, як законна передумова отримання податкової вигоди, з якої випливає, що **сумлінним платникам податку необхідно подбати про підготовку доказової бази, яка б підтверджувала прояв належної обачності при виборі контрагента**»*

Про належну обачність може свідчити:

- проведення встановленої внутрішньої процедури відбору контрагента – тендеру;
- попереднє (до укладення договору) отримання від контрагента установчих, дозвільних документів, документів та інформації, що підтверджують наявність трудових, матеріальних ресурсів, досвіду здійснення аналогічної діяльності
- аналіз інформації про контрагента, отриманої з загальнодоступних джерел та державних реєстрів
- встановлення в договорі обов'язкових гарантій, що надаються контрагентом

та інше

Чи завжди контролюючий орган зобов'язаний доводити вину особи?

Контролюючий орган не завжди має доводити наявність вини в діяннях платника податків аби притягнути його до відповідальності за податкове правопорушення

Така вимога застосовується виключно в разі, **якщо умовою притягнення до фінансової відповідальності** за податкове правопорушення **є наявність вини платника податків**

Коли саме контролюючий орган має довести вину особи?

- **умисне** вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення контролюючим органом за результатами перевірки суми податкового зобов'язання, зменшення суми бюджетного відшкодування
- **умисне** використання платником податків сум, що не сплачені внаслідок отримання податкової пільги, не за призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання
- **умисне** порушення платником податків строків сплати узгодженої суми грошового зобов'язання
- **умисне** ненарахування / несплата податків податковим агентом, до або під час виплати доходу на користь нерезидента або іншого платника податків

та інші випадки прямо визначені Податковим кодексом (ст. 109)

КОНЦЕПЦІЯ УМИСЛУ

Коли діяння вважатимуться умисними?

Діяння вважаються вчиненими умисно, якщо існують **доведені контролюючим органом обставини**, які свідчать, що платник податків удавано, **цілеспрямовано** створив умови, які **не можуть мати іншої мети, крім як невиконання або неналежне виконання вимог**, установлених податковим законодавством

Постанова Верховного Суду від 18.11.2019 у справі №826/3417/18 :

*«У випадку нез'ясування платником податків наявності повноважень у представника контрагента щодо укладення угоди, у здійсненні господарської операції та оформленні первинних документів, така поведінка **може свідчити про наявність умислу на безпідставне одержання податкової вигоди** та тягнути за собою ризик настання негативних наслідків для такого платника, зокрема - неврахування для цілей податкового обліку господарських операцій, підтверджених документами, оформленими з порушенням приписів чинного законодавства»*

На що ще впливає доведення наявності умислу?

Розмір штрафу

Наприклад (ст. 123 Податкового кодексу):

Вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення контролюючим органом за результатами перевірки суми податкового зобов'язання, тягне за собою накладення штрафу **в розмірі 10%** суми визначеного податкового зобов'язання

Те саме діяння вчинене умисно, тягне за собою накладення штрафу **в розмірі 25%** суми визначеного податкового зобов'язання

Те саме діяння вчинене умисно і повторно протягом 1095 календарних днів, тягне за собою накладення штрафу **в розмірі 50%** суми визначеного податкового зобов'язання

Положення, що додатково захищають платників податків:

1. Притягнення особи до фінансової відповідальності за податкове правопорушення, що передбачає встановлення контролюючими органами вини (та відповідно умислу) особи, **не передбачає презумпції наявності вини** у випадках притягнення фізичної особи чи посадових (службових) осіб юридичної особи до юридичної відповідальності інших видів та не звільняє від обов'язку
2. Усі сумніви щодо наявності обставин, за яких особа може бути притягнута до відповідальності, трактуються на користь такої особи

ОБСТАВИНИ, ЩО ЗВІЛЬНЯЮТЬ ВІД ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

До таких обставин відносяться:

1. вплив строків давності

На період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків давності

2. вчинення діяння особою у відповідності до:

- **індивідуальної податкової консультації** (консультація має бути зареєстрована в єдиному реєстрі індивідуальних податкових консультацій – є в Електронному кабінеті)
- **узагальнюючої податкової консультації**
- консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства з питань митної справи, а також до узагальнюючої консультації
- попереднього рішення митного органу про застосування окремих положень законодавства з питань митної справи

3. вчинення діяння особою у відповідності до:

- **висновку об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду** щодо застосування норми права, від якого в подальшому було відступлено
- **правових висновків Верховного Суду**, викладених у рішенні за результатами розгляду **зразкової справи**, які в подальшому було змінено за наслідками перегляду Великою Палатою Верховного Суду

4. вчинення діяння внаслідок незаконних **дій або рішень контролюючих органів**

5. вчинення діяння (дії або бездіяльності) **з вини банку**, застосовується щодо наступних правопорушень:

- порушення строків сплати узгодженого грошового зобов'язання (ст. 124 Податкового кодексу)
- порушення правил нарахування, утримання та сплати податків у джерела виплати (сплата податків податковими агентами, податку на репатріацію - ст. 125-1 Податкового кодексу)

6. вчинення діяння **з вини оператора поштового зв'язку**

Обов'язкова умова: платник податків протягом 5 робочих днів з дня отримання повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення зобов'язаний надіслати поштою або надати особисто (за його вибором) контролюючому органу другий примірник податкової декларації разом з копією повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення

7. вчинення діяння внаслідок виявлення в роботі електронного кабінету технічної та/або методологічної **помилки чи технічного збою**

Обов'язкова умова: визнання такої помилки/збою технічним податковим органом, або підтвердження її/його існування рішенням суду

8. обставини непереборної сили (**форс-мажор**)

9. інші обставини визначені Податковим або Митним кодексом

ОБСТАВИНИ, ЩО ПОМ'ЯКШУЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСОБИ

Такими обставинами є:

1. вчинення діяння під впливом **погрози, примусу** або через матеріальну, службову чи іншу **залежність**
2. вчинення діяння при збігу **тяжких** особистих чи сімейних **обставин**
3. **самостійне повідомлення** платником податків про вчинене ним правопорушення, крім:
 - вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення контролюючим органом за результатами перевірки суми податкового зобов'язання, зменшення суми бюджетного відшкодування, тощо (ст.123 Податкового кодексу)
 - порушення правил нарахування, утримання та сплати податків у джерела виплати (сплата податків податковими агентами, податку на репатріацію - ст. 125-1 Податкового кодексу)
4. **інші обставини, що визнані контролюючим органом**, як обставини, що пом'якшують відповідальність особи

У разі наявності хоча б однієї обставини – штраф 50%

Коли варто додатково зазначити про наявність зазначених обставин?

У разі незгоди платника податків актом перевірки, він має право подати свої заперечення та додаткові документи і пояснення, зокрема, але не виключно, **документи, що підтверджують відсутність вини, наявність пом'якшуючих обставин або обставин, що звільняють від фінансової відповідальності** до контролюючого органу, який проводив перевірку платника податків, протягом 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання акта

ППР також, серед іншого, має містити:

- надання або ненадання платником податків заперечень, письмових пояснень та додаткових документів, зокрема щодо інформації, яка спростовує наявність його вини, наявності пом'якшуючих обставин або обставин, що звільняють від фінансової відповідальності
- інформацію щодо наявності обставин, які пом'якшують, обтяжують або звільняють від фінансової відповідальності

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

Основні принципи:

Податковими правопорушеннями контролюючих органів є протиправні рішення, дії або бездіяльність контролюючих органів, їх посадових (службових) осіб, вчинення яких є підставою для відшкодування шкоди особі, чий права порушені, відповідно до закону

Контролюючі органи несуть відповідальність за вчинення податкових правопорушень **незалежно від наявності вини** у вигляді **відшкодування шкоди** особі, стосовно якої було вчинено податкове правопорушення

Контролюючі органи несуть відповідальність за вчинення податкових правопорушень посадовими (службовими) особами таких контролюючих органів

Шкода, заподіяна платнику податків внаслідок податкового правопорушення контролюючого органу, **відшкодовується за рішенням суду**

Коли розмір шкоди обмежений розміром однієї мінімальної заробітної плати (станом на 01.01.2021 – 6000 гривень)?

- прийняття незаконного рішення, що призвели до безпідставної відмови в набутті / втрати особою статусу платника податку
- невнесення або несвоєчасне внесення контролюючим органом даних до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування та/або порушення строків початку проведення перевірки, що зумовило порушення строків повернення сум бюджетного відшкодування
- прийняття рішення про використання як джерела погашення грошового зобов'язання або податкового боргу майна, що не може бути використано для таких цілей
- перешкоджання звільненню майна особи з-під режиму тимчасового затримання
- незаконне застосування арешту майна або коштів на рахунках
- безпідставне внесення даних про наявність податкового боргу або несвоєчасне внесення чи невнесення даних про відсутність податкового боргу

Розмір шкоди доводити не потрібно, достатньо довести факт порушення

В інших випадках шкода відшкодовується в повному обсязі в порядку, передбаченому законодавством про відшкодування шкоди та може включати:

- **вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна**
- **додаткові витрати** (штрафні санкції, сплачені контрагентам платника податку, вартість додаткових робіт, послуг, додатково витрачених матеріалів тощо)
- **документально підтверджені витрати, пов'язані з адміністративним та/або судовим оскарженням** (крім сум, що підлягають відшкодуванню в порядку розподілу судових витрат згідно із процесуальним законодавством)

В останньому випадку сума відшкодування не повинна перевищувати 50 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року, в якому приймається відповідне рішення (**станом на 01.01.2021 – 300 000 гривень**)

РЕФОРМУВАННЯ ДПС УКРАЇНИ

**ЯК ЦЕ ВПЛИНЕ НА
ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ?**

Нові територіальні органи ДПС

Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 893:

територіальні органи Державної податкової служби, що ліквідуються, продовжують здійснювати свої повноваження та функції до утворення Державною податковою службою територіальних органів відповідно до статті 21-1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» і прийняття рішення про можливість забезпечення здійснення такими органами повноважень та функцій територіальних органів, що ліквідуються

Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, визначені частиною першою цієї статті, **утворюються без статусу юридичної особи та є органами державної влади**, можуть мати окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк зі своїм найменуванням та із зображенням Державного Герба України

Дані з ЄДР:

Найменування
юридичної особи

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Дані про відокремлені
підрозділи юридичної
особи

ФІЛІЯ (ІНШИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ), ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ ДПС У М.КИЄВІ, Код ЄДРПОУ ВП:44116011,
Місцезнаходження: Україна, 04116, м. Київ, вул. Шолуденка,
будинки 33/19
ФІЛІЯ (ІНШИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ), ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ ДПС У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, Код ЄДРПОУ
ВП:44057192, Місцезнаходження: Україна, 36000, Полтавська
обл., м. Полтава, вул. Європейська, будинки 4
ФІЛІЯ (ІНШИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ), ІНФОРМАЦІЙНО-
ДОВІДКОВИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ДПС, Код ЄДРПОУ ВП:44143621,
Місцезнаходження: Україна, 04053, м. Київ, пл. Львівська,
будинки 8
ФІЛІЯ (ІНШИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ), ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ ДПС У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, Код ЄДРПОУ
ВП:43983495, Місцезнаходження: Україна, 61057, Харківська
обл., м. Харків, вул. Пушкінська, будинки 46
ФІЛІЯ (ІНШИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ), ЦЕНТРАЛЬНЕ
МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС ПО РОБОТІ З ВЕЛИКИМИ
ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКІВ, Код ЄДРПОУ ВП:44082145,
Місцезнаходження: Україна, 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська,
будинки 11Г

GOLAW

GOLAW_LAWFIRM

@GOLAW_FIRM

GOLAW

Клікайте на лого та слідкуйте за нашими новинами!

ІРИНА КАЛЬНИЦЬКА

Партнер GOLAW, керівник практики
податкового права, адвокат

i.kalnytska@golaw.ua
+38 093 07 10 984

ОЛЕНА СУЛИМА

Старший юрист практики податкового
права GOLAW, адвокат

o.sulyma@golaw.ua
+38 050 987 62 46